bilimger.kz
Республикалық білім және ғылым порталы
https://bilimger.kz
ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі тіркелген — Куәлік нөмірі: ***KZ45VPY00102718***
2020

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

ҚЫСТЫРМА СӨЗ

ЖАРИЯЛАНДЫ	СІЛТЕМЕ
18.02.2020	https://bilimger.kz/50908/

АННОТАЦИЯ / АҢДАТПА

Пәні:қазақ тілі

Күні:

Сабақтың тақырыбы:Қыстырма сөз**.**

Сабақтың мақсаты: а) білімділігі;

Оқушыларға қыстырма сөз туралы түсінік беру. Сөйлем ішінен

қыстырма сөздерді таба білуге үйрету.

ә) дамытушылығы;

Баланың логикалық ойлау қабілетін жаттығулар орындау арқылы

дамыту. Шығармашылық қабілетін,байқағыштық қабілеттерін,сөздік

қорларын дамыту.

б) тәрбиелігі;

Ұқыптылыққа, тиянақтылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

Сабақтың типі: Аралас сабақ.

Сабақтың әдісі: Сұрақ-жауап,тірек сызба,топпен жұмыс,логикалық тапсырмалар.

Сабақтың құрал-жабдықтары, көрнекілігі:

Сабақтың түрі: Дәстүрлі емес сабақ

Сабақтың барысы:

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

І Кіріспе бөлім: а) Ұйымдастыру кезеңі; (Сәлемдесу)

Хормен: Жақсы оқып сабақты

Әдеп сақтау сәніміз.

Сәлем бердік сіздерге

Бас иіп бүгін бәріміз.

ә) Психологиялық дайындық;

б) Сабақтың топтық сайыс түрінде өтетінін хабарлау;

Дәптермен жұмыс.

Көркем жазу. *Қатты, сабырлы.*

ІІІ Оқулықпен жұмыс

57-жаттығу: Сөйлемдерді оқы.

-Қарамен жазылған сөздер сөйлемиге қандай мағына үстеп тұр?

-Сөйлемдерді қарамен жазылған сөздерсіз айтып көр.

-Не байқадың? Олар сөйлем мүшесі бола ала ма?

Ереже шығару:

Сөйлемдегі ойға сөйлеушінің қалай қарайтынын білдіретін, бірақ өздері сөйлем мүшесі болмайтын сөздер бар. Ондай сөздерді ***қыстырма*** *сөздер деп атайды:* ***Мүмкін,*** *ол бүгін келіп қалар.* ***Оның ойынша,*** *сара-ақылды қыз.*

Шығармашылық тапсырма:

Көп нүктенің орнына тиісті қыстырма сөзді тауып қойып, оны тыныс белгісімен толықтырып жазу.

Біз, **шынында,** байқамай қалыппыз.

Меніңше, Сара мәреге бірінші боп жетеді.

Мұражайға, **сірә,** ертең барармыз.

Бәсе, өзім де осылай болар деп ойлап едім

Сірә сөзіне фонетикалық талдау жаса.

Төмендегі кесте арқылы қыстырма сөз туралы түсінік беруге болады:

Мағынасы	Мысалдар:
Кісінің көңіл күйін, сезімін білдіреді.	Биыл, **несін айтасың**, егіннің шығымы өте жақсы.
Сенуді немесе жорамалдауды білдіреді	**Әрине,** еңбексіз ер де, жер де көгермейді **Мүмкін,** ол бүгін келіп қалар.
Айтылған ойға айтушының көзқарасын білдіреді т.б.	**Меніңше,** ол — өте жақсы адам. **Қарттардың айтуына қарағанда**, биыл қыс қатты болады.

58-жаттығу: ауызша орындалады.

59-жаттығу: Сөйлемдерді көшіріп жаз. Қыстырма сөздердің астын сыз. Олардың сөйлемге қандай мағына үстеп тұрғанын келесі беттегі сызбаның көмегімен түсіндір.

Әрине, еңбексіз ер де, жер де көгермейді. Биыл, **несің айтасың**, егіннің шығымы өте жақсы! Егіс биыл, **біздің бақытымызға қарай**, тамаша жеңіспен аяқталды. Қазақстан қазір, **қысқасы,** дүние жүзі түгел таныған ел болды. **Меніңше,** бұл-өте мықты адам.

Сергіту сәті:

«Сәйкестендір» ойыны.

1. Демек, кітапханаға таңертең барамыз

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

ғой.
2. Болашақта мен ғарышкер болармын, бәлкім.
3. Сен, әуелі, есебіңді шығар.
4. Айтпақшы, мен ертең жол жүргелі жатырмын.
5. Бүгін жаңбыр жауады — ау, шамасы.

ІІІ Қорытынды бөлім: Жаңа сабақты бекіту.

Пысықтау сұрақтарын беру.

— Қыстырма сөз дегеніміз не?

— Қыстырма сөз сөйлемнің қай жерінде келеді?

— Қыстырма сөзді алып тастаса сөйлемнің мағынасы өзгере ме?

(мысал келтір)

ІV Үйге тапсырма беру: Ереже жаттау,60-жаттығу.

V Оқушылар білімін бағалау: мадақтау.

Пәні:қазақ тілі

Күні:

Сабақтың тақырыбы:Қыстырма сөз**.**

Сабақтың мақсаты: а) білімділігі;

Оқушыларға қыстырма сөз туралы түсінік беру. Сөйлем ішінен

қыстырма сөздерді таба білуге үйрету.

ә) дамытушылығы;

Баланың логикалық ойлау қабілетін жаттығулар орындау арқылы

дамыту. Шығармашылық қабілетін,байқағыштық қабілеттерін,сөздік

қорларын дамыту.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

б) тәрбиелігі;

Ұқыптылыққа, тиянақтылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

Сабақтың типі: Аралас сабақ.

Сабақтың әдісі: Сұрақ-жауап,тірек сызба,топпен жұмыс,логикалық тапсырмалар.

Сабақтың құрал-жабдықтары, көрнекілігі:

Сабақтың түрі: Дәстүрлі емес сабақ

Сабақтың барысы:

І Кіріспе бөлім: а) Ұйымдастыру кезеңі; (Сәлемдесу)

Хормен: Жақсы оқып сабақты

Әдеп сақтау сәніміз.

Сәлем бердік сіздерге

Бас иіп бүгін бәріміз.

ә) Психологиялық дайындық;

б) Сабақтың топтық сайыс түрінде өтетінін хабарлау;

Дәптермен жұмыс.

Көркем жазу. *Қатты, сабырлы.*

ІІІ Оқулықпен жұмыс

57-жаттығу: Сөйлемдерді оқы.

-Қарамен жазылған сөздер сөйлемиге қандай мағына үстеп тұр?

-Сөйлемдерді қарамен жазылған сөздерсіз айтып көр.

-Не байқадың? Олар сөйлем мүшесі бола ала ма?

Ереже шығару:

Сөйлемдегі ойға сөйлеушінің қалай қарайтынын білдіретін, бірақ өздері сөйлем мүшесі болмайтын сөздер бар. Ондай сөздерді ***қыстырма*** *сөздер деп атайды:* ***Мүмкін,*** *ол бүгін келіп қалар.* ***Оның ойынша,*** *сара-ақылды қыз.*

Шығармашылық тапсырма:

Көп нүктенің орнына тиісті қыстырма сөзді тауып қойып, оны тыныс белгісімен

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

толықтырып жазу.

Біз, **шынында,** байқамай қалыппыз.

Меніңше, Сара мәреге бірінші боп жетеді.

Мұражайға, **сірә,** ертең барармыз.

Бәсе, өзім де осылай болар деп ойлап едім

Сірә сөзіне фонетикалық талдау жаса.

Төмендегі кесте арқылы қыстырма сөз туралы түсінік беруге болады:

Мағынасы	Мысалдар:
Кісінің көңіл күйін, сезімін білдіреді.	Биыл, **несін айтасың**, егіннің шығымы өте жақсы.
Сенуді немесе жорамалдауды білдіреді	**Әрине,** еңбексіз ер де, жер де көгермейді **Мүмкін,** ол бүгін келіп қалар.
Айтылған ойға айтушының көзқарасын білдіреді т.б.	**Меніңше,** ол — өте жақсы адам. **Қарттардың айтуына қарағанда**, биыл қыс қатты болады.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

58-жаттығу: ауызша орындалады.

59-жаттығу: Сөйлемдерді көшіріп жаз. Қыстырма сөздердің астын сыз. Олардың сөйлемге қандай мағына үстеп тұрғанын келесі беттегі сызбаның көмегімен түсіндір.

Әрине, еңбексіз ер де, жер де көгермейді. Биыл, **несің айтасың**, егіннің шығымы өте жақсы! Егіс биыл, **біздің бақытымызға қарай**, тамаша жеңіспен аяқталды. Қазақстан қазір, **қысқасы,** дүние жүзі түгел таныған ел болды. **Меніңше,** бұл-өте мықты адам.

Сергіту сәті:

«Сәйкестендір» ойыны.

1. Демек, кітапханаға таңертең барамыз ғой.
2. Болашақта мен ғарышкер болармын, бәлкім.
3. Сен, әуелі, есебіңді шығар.
4. Айтпақшы, мен ертең жол жүргелі жатырмын.
5. Бүгін жаңбыр жауады — ау, шамасы.

III Қорытынды бөлім: Жаңа сабақты бекіту.

Пысықтау сұрақтарын беру.

— Қыстырма сөз дегеніміз не?

— Қыстырма сөз сөйлемнің қай жерінде келеді?

— Қыстырма сөзді алып тастаса сөйлемнің мағынасы өзгере ме?

(мысал келтір)

IV Үйге тапсырма беру: Ереже жаттау,60-жаттығу.

V Оқушылар білімін бағалау: мадақтау.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Пәні:қазақ тілі

Күні:

Сабақтың тақырыбы:Қыстырма сөз**.**

Сабақтың мақсаты: а) білімділігі;

Оқушыларға қыстырма сөз туралы түсінік беру. Сөйлем ішінен

қыстырма сөздерді таба білуге үйрету.

ә) дамытушылығы;

Баланың логикалық ойлау қабілетін жаттығулар орындау арқылы

дамыту. Шығармашылық қабілетін,байқағыштық қабілеттерін,сөздік

қорларын дамыту.

б) тәрбиелігі;

Ұқыптылыққа, тиянақтылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

Сабақтың типі: Аралас сабақ.

Сабақтың әдісі: Сұрақ-жауап,тірек сызба,топпен жұмыс,логикалық тапсырмалар.

Сабақтың құрал-жабдықтары, көрнекілігі:

Сабақтың түрі: Дәстүрлі емес сабақ

Сабақтың барысы:

І Кіріспе бөлім: а) Ұйымдастыру кезеңі; (Сәлемдесу)

Хормен: Жақсы оқып сабақты

Әдеп сақтау сәніміз.

Сәлем бердік сіздерге

Бас иіп бүгін бәріміз.

ә) Психологиялық дайындық;

б) Сабақтың топтық сайыс түрінде өтетінін хабарлау;

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Дәптермен жұмыс.

Көркем жазу. *Қатты, сабырлы.*

ІІІ Оқулықпен жұмыс

57-жаттығу: Сөйлемдерді оқы.

-Қарамен жазылған сөздер сөйлемиге қандай мағына үстеп тұр?

-Сөйлемдерді қарамен жазылған сөздерсіз айтып көр.

-Не байқадың? Олар сөйлем мүшесі бола ала ма?

Ереже шығару:

Сөйлемдегі ойға сөйлеушінің қалай қарайтынын білдіретін, бірақ өздері сөйлем мүшесі болмайтын сөздер бар. Ондай сөздерді ***қыстырма*** *сөздер деп атайды:* ***Мүмкін,*** *ол бүгін келіп қалар.* ***Оның ойынша,*** *сара-ақылды қыз.*

Шығармашылық тапсырма:

Көп нүктенің орнына тиісті қыстырма сөзді тауып қойып, оны тыныс белгісімен толықтырып жазу.

Біз, **шынында,** байқамай қалыппыз.

Меніңше, Сара мәреге бірінші боп жетеді.

Мұражайға, **сірә,** ертең барармыз.

Бәсе, өзім де осылай болар деп ойлап едім

Сірә сөзіне фонетикалық талдау жаса.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Төмендегі кесте арқылы қыстырма сөз туралы түсінік беруге болады:

Мағынасы	Мысалдар:
Кісінің көңіл күйін, сезімін білдіреді.	Биыл, **несін айтасың**, егіннің шығымы өте жақсы.
Сенуді немесе жорамалдауды білдіреді	**Әрине,** еңбексіз ер де, жер де көгермейді **Мүмкін,** ол бүгін келіп қалар.
Айтылған ойға айтушының көзқарасын білдіреді т.б.	**Меніңше,** ол — өте жақсы адам. **Қарттардың айтуына қарағанда**, биыл қыс қатты болады.

58-жаттығу: ауызша орындалады.

59-жаттығу: Сөйлемдерді көшіріп жаз. Қыстырма сөздердің астын сыз. Олардың сөйлемге қандай мағына үстеп тұрғанын келесі беттегі сызбаның көмегімен түсіндір.

Әрине, еңбексіз ер де, жер де көгермейді. Биыл, **несің айтасың**, егіннің шығымы өте жақсы! Егіс биыл, **біздің бақытымызға қарай**, тамаша жеңіспен аяқталды. Қазақстан қазір, **қысқасы,** дүние жүзі түгел таныған ел болды. **Меніңше,** бұл-өте мықты адам.

Сергіту сәті:

«Сәйкестендір» ойыны.

1. Демек, кітапханаға таңертең барамыз ғой.
2. Болашақта мен ғарышкер болармын, бәлкім.
3. Сен, әуелі, есебіңді шығар.
4. Айтпақшы, мен ертең жол жүргелі жатырмын.
5. Бүгін жаңбыр жауады — ау, шамасы.

III Қорытынды бөлім: Жаңа сабақты бекіту.

Пысықтау сұрақтарын беру.

— Қыстырма сөз дегеніміз не?

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

— Қыстырма сөз сөйлемнің қай жерінде келеді?

— Қыстырма сөзді алып тастаса сөйлемнің мағынасы өзгере ме?

(мысал келтір)

IV Үйге тапсырма беру: Ереже жаттау,60-жаттығу.

V Оқушылар білімін бағалау: мадақтау.

Пәні:қазақ тілі

Күні:

Сабақтың тақырыбы:Қыстырма сөз**.**

Сабақтың мақсаты: а) білімділігі;

Оқушыларға қыстырма сөз туралы түсінік беру. Сөйлем ішінен

қыстырма сөздерді таба білуге үйрету.

ә) дамытушылығы;

Баланың логикалық ойлау қабілетін жаттығулар орындау арқылы

дамыту. Шығармашылық қабілетін,байқағыштық қабілеттерін,сөздік

қорларын дамыту.

б) тәрбиелігі;

Ұқыптылыққа, тиянақтылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу.

Сабақтың типі: Аралас сабақ.

Сабақтың әдісі: Сұрақ-жауап,тірек сызба,топпен жұмыс,логикалық

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

тапсырмалар.

Сабақтың құрал-жабдықтары, көрнекілігі:

Сабақтың түрі: Дәстүрлі емес сабақ

Сабақтың барысы:

І Кіріспе бөлім: а) Ұйымдастыру кезеңі; (Сәлемдесу)

Хормен: Жақсы оқып сабақты

Әдеп сақтау сәніміз.

Сәлем бердік сіздерге

Бас иіп бүгін бәріміз.

ә) Психологиялық дайындық;

б) Сабақтың топтық сайыс түрінде өтетінін хабарлау;

Дәптермен жұмыс.

Көркем жазу. *Қатты, сабырлы.*

ІІІ Оқулықпен жұмыс

57-жаттығу: Сөйлемдерді оқы.

-Қарамен жазылған сөздер сөйлемиге қандай мағына үстеп тұр?

-Сөйлемдерді қарамен жазылған сөздерсіз айтып көр.

-Не байқадың? Олар сөйлем мүшесі бола ала ма?

Ереже шығару:

Сөйлемдегі ойға сөйлеушінің қалай қарайтынын білдіретін, бірақ өздері сөйлем мүшесі болмайтын сөздер бар. Ондай сөздерді ***қыстырма*** *сөздер деп атайды:* ***Мүмкін,*** *ол бүгін келіп қалар.* ***Оның ойынша,*** *сара-ақылды қыз.*

Шығармашылық тапсырма:

Көп нүктенің орнына тиісті қыстырма сөзді тауып қойып, оны тыныс белгісімен толықтырып жазу.

Біз, **шынында,** байқамай қалыппыз.

Меніңше, Сара мәреге бірінші боп жетеді.

Мұражайға, **сірә,** ертең барармыз.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

Бәсе, өзім де осылай болар деп ойлап едім

Сірә сөзіне фонетикалық талдау жаса.

Төмендегі кесте арқылы қыстырма сөз туралы түсінік беруге болады:

Мағынасы	Мысалдар:
Кісінің көңіл күйін, сезімін білдіреді.	Биыл, **несін айтасың**, егіннің шығымы өте жақсы.
Сенуді немесе жорамалдауды білдіреді	**Әрине,** еңбексіз ер де, жер де көгермейді **Мүмкін,** ол бүгін келіп қалар.
Айтылған ойға айтушының көзқарасын білдіреді т.б.	**Меніңше,** ол — өте жақсы адам. **Қарттардың айтуына қарағанда**, биыл қыс қатты болады.

58-жаттығу: ауызша орындалады.

59-жаттығу: Сөйлемдерді көшіріп жаз. Қыстырма сөздердің астын сыз. Олардың сөйлемге қандай мағына үстеп тұрғанын келесі беттегі сызбаның көмегімен түсіндір.

Әрине, еңбексіз ер де, жер де көгермейді. Биыл, **несің айтасың**, егіннің шығымы өте

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

жақсы! Егіс биыл, **біздің бақытымызға қарай**, тамаша жеңіспен аяқталды. Қазақстан қазір, **қысқасы,** дүние жүзі түгел таныған ел болды. **Меніңше,** бұл-өте мықты адам.

Сергіту сәті:

«Сәйкестендір» ойыны.

1. Демек, кітапханаға таңертең барамыз ғой.
2. Болашақта мен ғарышкер popармын, бәлкім.
3. Сен, әуелі, есебіңді шығар.
4. Айтпақшы, мен ертең жол жүргелі жатырмын.
5. Бүгін жаңбыр жауады — ау, шамасы.

III Қорытынды бөлім: Жаңа сабақты бекіту.

Пысықтау сұрақтарын беру.

— Қыстырма сөз дегеніміз не?

— Қыстырма сөз сөйлемнің қай жерінде келеді?

— Қыстырма сөзді алып тастаса сөйлемнің мағынасы өзгере ме?

(мысал келтір)

IV Үйге тапсырма беру: Ереже жаттау,60-жаттығу.

V Оқушылар білімін бағалау: мадақтау.

© 2026 Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық құқықтар қорғалған.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі
© 2026 **Bilimger.kz Ақпараттық-танымдық білім порталы**. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.